

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 212 09 Táncos Színházi táncos szakmairány

Komplex szakmai vizsga

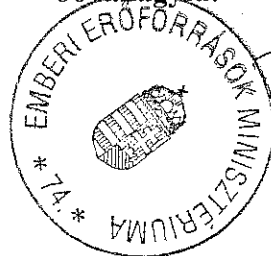
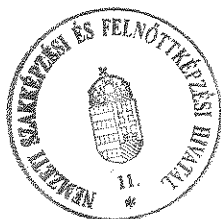
Szóbeli vizsgatevékenység

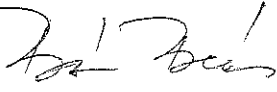
Az A) vizsgafeladat megnevezése: Tánc történet. Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 10 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 50%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a 000025/2017-5522 számon kiadom.

Jóváhagyta:

Borosán Beáta
főosztályvezető-helyettes

2017

MÁSOLAT
Az eredeti okirattal mindenben
megegyező hiteles másolat.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017. 09. 28-tól

Szakképesítés: 54 212 09 Táncos Színházi táncos

Szóbeli vizsgatevékenység

Az A) vizsgafeladat megnevezése: Tánc történet. Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

A vizsgafeladat ismertetése: A tánc kialakulásának története, fejlődése, a színpadi táncművészet és a balettművészet kialakulási körülményei, fejlődése. A tánc stíluskorszakai, legfőbb jellemzői, a táncművészet egyetemes és hazai irányzatai, kiemelkedő reprezentánsai, új szakmai törekvések. A tánc, zene és színház kapcsolata és a táncművészetnek a többi művészeti ághoz való viszonya, egymásra gyakorolt hatásuk. A vizsga során felmérhető a tanuló általános tanulóképessége, a szakma története iránti érdeklődése, áttekintő képessége, lényegfelismerése, kommunikációs képessége.

A tételhez használható segédeszközök: a fényképek, melyek a vizsgakérdésnél találhatók.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. **Jellemezze *George Balanchine* művészetét és társulatát, az Egyesült Államok elsőrangú balett együttesét!**

- **Beszéljen a szimfonikus balettekről!**
- **Ismertesse a neoklasszikus balettek stílusjegyeit!**
- **Beszéljen a New York City Ballet együtteséről!**

Szakképesítés: 54 212 09 Táncos Színházi táncos

Szóbeli vizsgatevékenység

Az A) vizsgafeladat megnevezése: Tánc történet. Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

2. Beszéljen *José Limónról*, és sorolja fel a nevéhez fűződő tánctechnika jellemzőit!

- **Hogyan jelentkezik *José Limón* műveiben *Doris Humphrey* és *Charles Weidman* hatása?**
- **Melyek a Limón-technika fontos elemei?**
- **Beszéljen *A mór pavane-ja* című műről!**

3. Az amerikai posztmodern tánc irányzatának előfutára *Merce Cunningham*. Beszéljen a nevéhez fűződő új esztétika tartalmi és formai jellemzőiről, technikájának jellegzetes vonásairól!

- Beszéljen arról, hogyan hatott a második világháború a művészekre!
- Ismertesse *Cunningham* törekvéseit a tiszta tánc műfajára!
- Részletezze a térhasználat és a „by chance” módszer lényegét *Cunningham* művészetében!
- Beszéljen *Cunningham* alkotótársaival való kapcsolatáról!

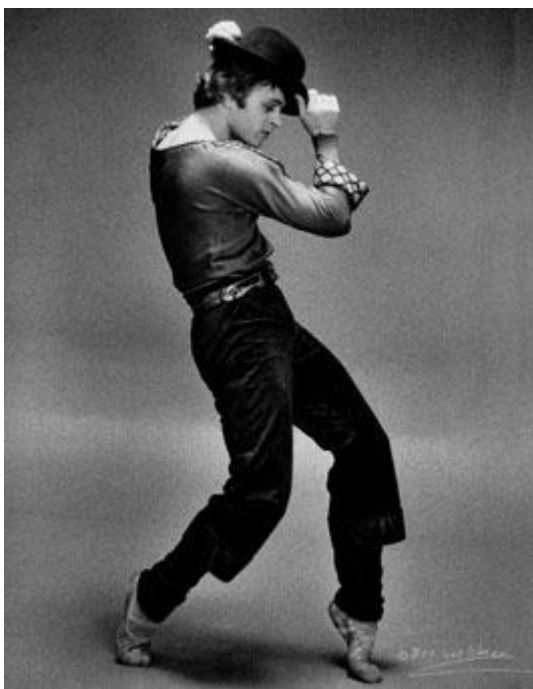
4. Ismertesse a jazztánc főbb korszakait, az art jazztechnika kialakulásának folyamatát, részletezze *Alvin Ailey* művészetét!

- Beszéljen a minstrel show-król!
- Milyen technikákat, stílusokat ötvöz műveiben *Ailey*?
- Jellemző stílusjegyek bemutatása a *Revelations* című koreográfián keresztül.

5. Az amerikai posztmodern tánc egyik közismert technikája a kontakt tánc. Ismertesse a kontakt improvizációs tánctechnika jellemző vonásait!

- Hogyan látja a posztmodern a művész és a néző, valamint a művész és az előadói tér viszonyát?
- Mi a „kontakt improvizáció”, és ki az, aki elsőként használta mint tánctechnikát?
- Milyen technikákat, irányzatokat közelít egymáshoz *Twyla Tharp*? Milyen alaphangulat jellemzi a *Push comes to shove*-t?
- Kire készítette a darab főszerepét a koreográfus, és mi az, amit tudni illik róla?

6. Beszéljen Maurice Béjart művészetéről és együtteseiről!

- **Hogyan – milyen témákkal, gondolatisággal, látvánnyal hatott Maurice Béjart balett színháza a nézőkre?**
- **Miért olyan fontos alkotás a *Symphonie pour un homme seul*?**
- **Miért indította el Béjart a társulatai mellett működő összművészeti iskolákat, és honnan (és miért onnan) származnak ezek elnevezései?**

7. Határozza meg Jiří Kylián jelentőségét a 20. század európai táncművészetében!

Sorolja fel koreográfusi pályájának főbb szakaszait, kiemelkedő állomásait!

- **Mi jellemzi Jiří Kylián színpadi műveinek formanyelvét, tematikáját?**
- **Mit takar az NDT2 és az NDT3 elnevezés? Miért fontosak az ilyen profilú társulatok?**
- **Milyen táncnyelvi, látványbeli és zenei világ jellemzi a *Petite mort* című (vagy más, Ön által megtekintett) Kylián művet?**

8. Beszéljen a kortárs tánc kialakulásáról, a művészi kifejezés anyagairól, technikáiról, eszközeiről, módszereiről és funkcióiról! Említsen meg napjainkban felismerhető tendenciákat!

- Melyek a 20. század végi kortárs tánc tartalmi jellemzői általánosságban?
- Melyek a 20. század végi kortárs tánc műfaji összetevői, milyen új technikai eszközöket és tánctechnikákat alkalmaz?
- Milyen a művek szerkezete, hol adják elő őket, és mennyiben számít a profi-amatőr státusz az előadás szempontjából?

9. Részletezze *Pina Bausch* táncszínházának jellemző vonásait!

- Melyek a német táncszínház lényegesebb jellemzői?
- Milyen benyomások érték *Pina Bausch* gyermekkor helyszínén, amelyek művei nagy részében kifejezésre jutnak?
- Melyek az 1970-'80-as években készült műveinek főbb témái, stílusjegyei, üzenetei?
- Milyen technikákkal ismerkedett tanulmányai során *Bausch*?
- Melyek *Bausch* jellemző alkotói módszerei?

10. Seregi László, a magyar balett nemzetközileg is jegyzett alkotója. Ismertesse pályáját, életművét, koreográfiáinak jellemző vonásait!

- Milyen szakmai előzmények után került *Seregi László* az Operaházhoz, és hogyan jelentkeztek munkáiban e hatások?
- Beszéljen *Seregi* balettjeinek formanyelvéről és dramaturgiájáról!

11. A magyar kortárs táncélet meghatározó személyisége *Bozsik Yvette*. Beszéljen táncos és koreográfus pályafutásáról!

- Hogyan alakult a táncművészet a rendszerváltás utáni években Magyarországon?
- Mi jellemzi *Bozsik Yvette* stílusát?
- Melyik az a német stílusirányzat, amelyhez legközelebb áll a szellemisége?
- Elemezze egy szabadon választott művét!

12. *Frenák Pál* a magyar kortárstánc kiemelkedő jelentőségű képviselője, aki munkásságával hidat teremt a hazai és európai kortárs táncművészet között.

Beszéljen *Frenák* pályafutásáról, koreográfiáinak jellemző stílusjegyeiről!

- Milyen eszközöket alkalmaz mondanivalója kifejezésére?
- Elemezze egy szabadon választott művét!

13. *A csodálatos mandarin* mára a tánc történet egyik alapműve. Ismertesse a mű magyarországi bemutatásának kálváriáját, utaljon a szövegkönyvre, a zenére!

Válasszon szabadon a számtalan feldolgozás közül egyet, és elemezze azt!

- Ismertesse a mű történetét és szimbolikus mondanivalóját!
- Vázolja *Lőrinc György* és *Harangozó Gyula* szerepét a mű magyarországi bemutatásában!
- Határozza meg a zene műfaját és értelmezze!
- Elemezze a művet tartalmi és formai szempontból!

Szakképesítés: 54 212 09 Táncos Színházi táncos

Szóbeli vizsgatevékenység

Az A) vizsgafeladat megnevezése: Tánc történet. Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

14. Egy szabadon választott koreográfia ismertetése és elemzése tartalmi és formai szempontból. Indokolja meg választását, alkosson önállóan véleményt a műről!

- Ismertesse a választott művet!**
- Elemezze tartalmi és formai szempontból!**
- Alkosson önálló véleményt!**

15. A moderntánc és a klasszikus balettművészet különbözőségei. Hasonlítsa össze a két korszak leglényegesebb vonásait, mutassa be az azonosságokat és a különbségeket *Marius Petipa* és *Martha Graham* művészetének sajátosságain keresztül!

- Beszéljen a két stílustörténeti korszak kialakulásának eseményeiről!
- Hasonlítsa össze *Marius Petipa* és *Martha Graham* művészetét!

16. A táncművészeti előadások egyik fő típusa: a szimfonikus balett. Vajon miért utasíthatják el sokan a közönség soraiból ezt a műfajt? Próbáljon érveket sorakoztatni a létjogosultsága mellett úgy, hogy részletezi a szimfonikus balették jellemzőit, kiemelve a fontos alkotókat és műveket is!

- Vázolja a szimfonikus balették előzményeit a táncművészet történetében!
- Beszéljen a szimfonikus balettekről a 20. században!
- Hogyan jelenik meg a zenei szerkezet a koreográfiákban?
- Sorolja fel a szimfonikus balették legnagyobb mestereit!

17. *Maguy Marin: May B.* című koreográfiájának elemzése tartalmi és formai szempontból. Alkosson önállóan véleményt a műről!

- Mi jellemzi a francia kortárs tánc 1980-as években kezdődő vonulatát, az „új francia táncot”?
- Melyik iskolából került ki az 1980-'90-es évek nagy újítója: *Maguy Marin*?
- Ki az a drámaíró, akinek a művei ihlették a koreográfusnő – máig legjelentősebbnek tartott – darabját?
- Vajon miért utasította el a művet 1983-as budapesti vendégjátékán a hazai tánckritika?

18. Beszéljen a tánc szerepéről a musical és a film világában!

- **Kiindulva a történelmi tényezőkből: vajon miért lehetett könnyebb Amerikában az átjárás a könnyű és a komoly műfajok között?**
- **Milyen új műfajok és művészeti ágak bontakoztak ki Amerikában, amelyekben a balett is helyet kapott?**
- **Beszéljen *Leonard Bernstein-Jerome Robbins: West Side Story* című művéről!**
- **Milyen stílusban táncolt *Fred Astaire*, a híres táncos-filmsztár?**

19. Beszéljen a romantikus és klasszikus balettekről Mats Ek újszerű értelmezéseiben!

- Melyik ország kultúrája közvetíti a baletet Svédországba és miért?
- Hogyan gazdagítja, újítja meg a balett színpadot előbb *Birgit Cullberg*, majd fia, *Mats Ek*?
- Soroljon fel hasonlóságokat és különbségeket a *Petipa-Ivanov* által készített későromantikus *A hattyúk tava* és *Mats Ek* azonos című műve között vagy a romantikus *Giselle* és *Mats Ek* azonos című műve között!

Cullberg Ballet "Swan Lake"
Dancers: Julie Guilbert, Carl Inger
Photo: Lesley Leslie-Spinks

20. Milyen táncstílust emel be *Antonio Gades* a táncszínház eszköztárába?

- Milyen művészeti ággal kapcsolja össze *Gades* a színpadi táncművészetet?
- Ki *Gades* alkotótársa, a művek rendezője? Beszéljen közös alkotásaikról!

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. **Jellemezze *George Balanchine* művészetét és társulatát, az Egyesült Államok elsőrangú balett együttesét!**
 - Sorolja fel *Balanchine* koreográfusi pályájának főbb szakaszait, kiemelkedő állomásait!
 - Beszéljen a szimfonikus balettekről!
 - Ismertesse a neoklasszikus balettek stílusjegyeit!
 - Beszéljen a New York City Ballet együtteséről!

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szentpétervár, *Fjodor Lopuhov*, Gyagilev együttese, New York City Ballet
- Hollywood, Broadway, cirkusz
- muzikalitás, zene vizualizálása, *Szerenád*, *Agon*, *Ékkövek*...
- spicc-cipő használata paralel lábtartással, visszafeszített kéz- és lábfej, indaszerűen fűződő kartartások, a dzsessz hatására a mozdulatok sokszor kitolt csípővel...

2. Beszéljen *José Limón*ról, és sorolja fel a nevéhez fűződő táncteknika jellemzőit!

- **Hogyan jelentkezik *José Limón* műveiben *Doris Humphrey* és *Charles Weidman* hatása?**
- **Melyek a Limón-technika fontos elemei?**
- **Beszéljen A mór pavane-ja című műről!**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- képzőművészet, zenei szerkesztési mód, mozgás „folyékonyasága”, folyamatosság, líraiság, mozgás zeneiségének fontossága
- „fall and recovery”, „drop and rebound”, suspension
- gravitáció, súlyhasználat, izoláció, bounces,
- gördülések, zuhanások, lendülések
- *Shakespeare: Othello, Henry Purcell, pas de quatre*

3. Az amerikai posztmodern tánc irányzatának előfutára *Merce Cunningham*. Beszéljen a nevéhez fűződő új esztétika tartalmi és formai jellemzőiről, technikájának jellegzetes vonásairól!

- Beszéljen arról, hogyan hatott a második világháború a művészekre!
- Ismertesse *Cunningham* törekvéseit a tiszta tánc műfajára!
- Részletezze a térhasználat és a „by chance” módszer lényegét *Cunningham* művészetében!
- Beszéljen *Cunningham* alkotótársaival való kapcsolatáról!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kiábrándultság és a pillanatnyiség érzésének hangsúlyozása
- „event”, mozgás szótára végtelen, nem zárja ki a hétköznapi mozdulatokat sem
- a tér decentralizálása, a véletlenül alapuló szerkesztési módszer
- *Robert Rauschenberg, Andy Warhol, John Cage, Jasper Johns, Marcel Duchamp*
- „standard contemporary”, levegősen nyújtott, de szabadon zuhanó, lendülő mozdulatok; ívelt és egyenes vonalak harmonikus váltakozása, medencét stabilizálja, a gerincet külön artikulálja, mintha egy 5. végtag lenne, törzs hajlítása, -döntése, -csavarása, hosszú adagio gyakorlatok helyben és haladással, alapgyakorlatok ritmusának megváltoztatása, lassú-gyors ellentét használata, ritmusváltások

4. Ismertesse a jazztánc főbb korszakait, az art jazztechnika kialakulásának folyamatát, részletezze *Alvin Ailey* művészetét!

- Beszéljen a minstrel show-król!
- Milyen technikákat, stílusokat ötvöz műveiben *Ailey*?
- Jellemző stílusjegyek bemutatása a *Revelations* című koreográfián keresztül.

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- afroamerikaiak korlátozása a tánc területén is
- *Katherine Dunham, Pearl Primus*
- *Luigi, Giordano, Matt Mattox*, art jazz, izoláció, improvizáció
- klasszikus balett, jazztánc, Horton-technika, Graham-technika; afroamerikai gyökerek, feketék életérzése; spirituálé, gospel; szóló, párosok, triók, csoportok, törzs- és karok használata; táncszínház; *The River, Cry*

5. Az amerikai posztmodern tánc egyik közismert technikája a kontakt tánc. Ismertesse a kontakt improvizációs tánctechnika jellemző vonásait!

- **Hogyan látja a posztmodern a művész és a néző, valamint a művész és az előadói tér viszonyát?**
- **Mi a „kontakt improvizáció”, és ki az, aki elsőként használta mint tánctechnikát?**
- **Milyen technikákat, irányzatokat közelít egymáshoz Twyla Tharp? Milyen alaphangulat jellemzi a *Push comes to shove*-t?**
- **Kire készítette a darab főszerepét a koreográfus, és mi az, amit tudni illik róla?**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- happening, performance
- két vagy több test egymásra hatására épülő technika: az erőt adni és elfogadni...
- *Steve Paxton*,
- jazz és klasszikus balett ötvözése, ironikus hangulat
- *Mihail Barisnyikov*, 1977-ben SZU-ból disszidál, USA, klasszikus balett táncos, de moderntánc is, musical, hip-hop, filmszerepek is...

6. Beszéljen Maurice Béjart művészetéről és együtteseiről!

- **Hogyan – milyen témákkal, gondolatisággal, látvánnyal hatott Maurice Béjart balett színháza a nézőkre?**
- **Miért olyan fontos alkotás a *Symphonie pour un homme seul*?**
- **Miért indította el Béjart a társulatai mellett működő összművészeti iskolákat, és honnan (és miért onnan) származnak ezek elnevezései?**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- XX. század balettje, Béjart Ballet Lausanne, szertartás jellegű, rítusos előadások
- filozófiák, vallás, emberi kapcsolatok, társadalmi, politikai kérdések; táncszínház
- új téma, táncnyelv, zene, színpadi forma – fordulópont az európai balett felfogásban
- sokrétűen képzett táncosok szükségessége, *Mudra*, *Rudra*, távol-keleti kultúrák iránti tisztelet
- *Tavaszi áldozat*, *Tűzmadár*, *Bolero*, *Balett az életért...*

7. Határozza meg Jiří Kylián jelentőségét a 20. század európai táncművészetében!

Sorolja fel koreográfusi pályájának főbb szakaszait, kiemelkedő állomásait!

- **Mi jellemzi Jiří Kylián színpadi műveinek formanyelvét, tematikáját?**
- **Mit takar az NDT2 és az NDT3 elnevezés? Miért fontosak az ilyen profilú társulatok?**
- **Milyen táncnyelvi, látványbeli és zenei világ jellemzi a *Petite mort* című (vagy más, Ön által megtekintett) Kylián művet?**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- Prága, London, Stuttgart, Hága
- klasszikus alapok, de Graham-technika és cseh folklór is - végtelen fantázia, műfaji és stílusbeli kötöttségek nélkül, lendületes, virtuóz; nincs elbeszélő cselekménye a műveknek, de nem teljesen elvont, belső történések zajlanak, gondolatok ...
- fiatal és szenior táncosok – kísérletezés és érettség, tapasztalat, rutin
- fekete-fehér balettek, muzikalitás, lendület és folyamatosság a mozgásban... *Falling angels, Six dances, Sarabande, No more play, Bella figura...*

8. Beszéljen a kortárs tánc kialakulásáról, a művészi kifejezés anyagairól, technikáiról, eszközeiről, módszereiről és funkcióiról! Említsen meg napjainkban felismerhető tendenciákat!

- Melyek a 20. század végi kortárs tánc tartalmi jellemzői általánosságban?
- Melyek a 20. század végi kortárs tánc műfaji összetevői, milyen új technikai eszközöket és tánctechnikákat alkalmaz?
- Milyen a művek szerkezete, hol adják elő őket, és mennyiben számít a profi-amatőr státusz az előadás szempontjából?

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- valóság, őszinteség, aktuális problémák: magány, női lét, társadalmi kérdések, emberi kapcsolatok, természet...
- műfaji komplexitás, világítás megújítása, zenei montázs, videó- és film használata, improvizáció, dinamika, energia, kontakt improvizáció...
- rövid művek, kollázsszerű felépítés, kiszélesedik az előadótér fogalma, tér-specifikus előadások, összemosódnak a határok profi és amatőr között

9. Részletezze *Pina Bausch* táncszínházának jellemző vonásait!

- Melyek a német táncszínház lényegesebb jellemzői?
- Milyen benyomások érték *Pina Bausch* gyermekkorá helyszínén, amelyek művei nagy részében kifejezésre jutnak?
- Melyek az 1970-'80-as években készült műveinek főbb témái, stílusjegyei, üzenetei?
- Milyen technikákkal ismerkedett tanulmányai során *Bausch*?
- Melyek *Bausch* jellemző alkotói módszerei?

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- *Tavaszi áldozat, Café Müller, Szegfűk, Viktor, Walzer...*
- expresszionizmus, ausdrucksstanz
- vendéglős család, sokféle emberrel találkozik, színháziakkal is; *Kurt Jooss*, Folkwangschule
- „stück”, tragédiák, magány, elnyomott nő, halálvágy, brutalitás, trivialitás, teatralitás, humor, kevesebb tánc, több mimika, kellék, verbalitás...
- klasszikus balett, Graham-technika, Limón-technika....
- kreatív alkotói műhelymunka, élménygyűjtés

10. Seregi László, a magyar balett nemzetközileg is jegyzett alkotója. Ismertesse pályáját, életművét, koreográfiáinak jellemző vonásait!

- Milyen szakmai előzmények után került *Seregi László* az Operaházhoz, és hogyan jelentkeztek munkáiban e hatások?
- Beszéljen *Seregi* balettjeinek formanyelvéről és dramaturgiájáról!

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- grafikus tanulmányok, Néphadsereg Művészegyüttese, operabetétek
- képzőművészeti igényű színpadi látvány, néptánc elemek
- neoklasszikus nyelvezet, dzsesszes hatások, néptánc, muzikalitás, humor, flashback dramaturgia, cselekményes művek, *Shakespeare-trilógia*, *Spartacus*, *A cédrus*, *Változatok egy gyermekdalra*, *A csodálatos mandarin*, *A fából faragott királyfi*, *Sylvia*...

11. A magyar kortárs táncélet meghatározó személyisége *Bozsik Yvette*. Beszéljen táncos és koreográfus pályafutásáról!

- **Hogyan alakult a táncművészet a rendszerváltás utáni években Magyarországon?**
- **Mi jellemzi *Bozsik Yvette* műveit témaválasztásában, mozdulatvilágában?**
- **Melyik az a német stílusirányzat, amelyhez legközelebb áll a szellemisége?**
- **Elemezze egy szabadon választott művét!**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- **ÁBI, Budapesti Operettszínház, Természetes Vészek Kollektíva, Bozsik Yvette Társulat**
- **független és alternatív szféra kialakulása, befogadóhelyek (MU, Trafó stb.), professzionális modern- és kortárs táncos képzés**
- **társadalmi és egyéni problémák, női lét kérdései, groteszk, irónia, giccs, expresszionista táncszínház (*Pina Bausch*),**
- ***Holtodiglan, Cabaret, Tavaszi áldozat, A hattyúk tava...***

12. *Frenák Pál* a magyar kortárstánc kiemelkedő jelentőségű képviselője, aki munkásságával hidat teremt a hazai és európai kortárs táncművészet között.

Beszéljen *Frenák* pályafutásáról, koreográfiáinak jellemző stílusjegyeiről!

- Milyen eszközöket alkalmaz mondanivalója kifejezésére?
- Elemezze egy szabadon választott művét!

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- *Jeszenszky Endre, Janine Charrat, Moulin Rouge, Compagnie Pal Frenak*
- magány, szeretetvágy, szexualitás konfliktusai
- siketek jelnyelve, felfüggesztés, meztelenség, virtuóz, akrobatikus kortárs tánc technikai nyelvezet
- *Tricks&Tracks, Fiúk, InTime, Hymen, Lutte...*

13. *A csodálatos mandarin* mára a tánc történet egyik alpműve. Ismertesse a mű magyarországi bemutatásának kálváriáját, utaljon a szövegkönyvre, a zenére!

Válasszon szabadon a számtalan feldolgozás közül egyet, és elemezze azt!

- Ismertesse a mű történetét és szimbolikus mondanivalóját!**
- Vázolja *Lőrinc György* és *Harangozó Gyula* szerepét a mű magyarországi bemutatásában!**
- Határozza meg a zene műfaját és értelmezze!**
- Elemezze a művet tartalmi és formai szempontból!**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- *Lengyel Menyhért, Bartók Béla*
- Mimi, az öreg gavallér, a kis diák, a mandarin, 3 csavargó; szerelmi dráma, vágyakozás, emberi megtisztulás; keleti és nyugati kultúra
- 1931, 1941, 1945, 1949, 1956
- pantomime grotesque
- alkotó, előadó, tartalom, formanyelv, zene, jelmez, díszlet, egyéb szcenikai alkotóelemek

Szakképesítés: 54 212 09 Táncos Színházi táncos

Szóbeli vizsgatevékenység

Az A) vizsgafeladat megnevezése: Tánc történet. Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

14. Egy szabadon választott koreográfia ismertetése és elemzése tartalmi és formai szempontból. Indokolja meg választását, alkosson önállóan véleményt a műről!

- **Ismertesse a választott művet!**
- **Elemesse tartalmi és formai szempontból!**
- **Alkosson önálló véleményt!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- alkotó, előadó, tartalom, formanyelv, zene, jelmez, díszlet, egyéb szcenikai alkotóelemek

15. A moderntánc és a klasszikus balettművészet különbözőségei. Hasonlítsa össze a két korszak leglényegesebb vonásait, mutassa be az azonosságokat és a különbségeket *Marius Petipa* és *Martha Graham* művészetének sajátosságain keresztül!

- Beszéljen a két stílustörténeti korszak kialakulásának eseményeiről!**
- Hasonlítsa össze *Marius Petipa* és *Martha Graham* művészetét!**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- orosz klasszika, amerikai modern tánc
- témák a mesék világából, de a cselekmény háttérbe szorul, a tánc kerül előtérbe: a divertissement jelleg erősödik a történetmeséléssel szemben; szórakoztatás; új, virtuóz mozdulatok a balettekben, klasszikus balettek variációinak felépítése; spiccipó, rövid balettszoknya; *Csajkovszkij; A diótörő, A hattyúk tava, Csipkerózsika...*
- (női) lélek belső történései, drámai szenvedélyek, pszichológiai áramlatok hatása, társadalmi élmények; test központjából induló mozdulatok, contraction, release, gravitáció, spirál; mezítlábas technika, jelmezek megújítása a kifejezés szolgálatába helyezve: elasztikus „zsákruhák”; *Aaron Copland; Lamentation, Appalachian spring, Cave of the heart, ...*

16. A táncművészeti előadások egyik fő típusa: a szimfonikus balett. Vajon miért utasíthatják el sokan a közönség soraiból ezt a műfajt? Próbáljon érveket sorakoztatni a létjogosultsága mellett úgy, hogy részletezi a szimfonikus balettek jellemzőit, kiemelve a fontos alkotókat és műveket is!

- Vázolja a szimfonikus balettek előzményeit a táncművészet történetében!**
- Beszéljen a szimfonikus balettekről a 20. században!**
- Hogyan jelenik meg a zenei szerkezet a koreográfiákban?**
- Sorolja fel a szimfonikus balettek legnagyobb mestereit!**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- a fogalom meghatározása
- fehér képek szimfonikus jellege, orosz klasszikus balettek divertissement-jai,
- rondó, fuga, kánon, szvit, szonáta, concerto, concerto grosso...
- *Mihail Fokin, Jaques Dalcroze, Doris Humphrey, Serge Lifar, George Balanchine, Hans van Manen* művei

17. Maguy Marin: May B. című koreográfiájának elemzése tartalmi és formai szempontból. Alkosson önállóan véleményt a műről!

- **Mi jellemzi a francia kortárs tánc 1980-as években kezdődő vonulatát?**
- **Melyik iskolából került ki az 1980-'90-es évek nagy újítója: Maguy Marin?**
- **Ki az a drámaíró, akinek a művei ihlették a koreográfusnő máig legjelentősebbnek tartott darabját?**
- **Vajon miért utasította el a művet 1983-as budapesti vendégjátékán a hazai tánckritika?**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- *Franz Schubert, „Gilles de Binches”*, 1981, emberi kapcsolatok bonyolult útvesztője, „francia tanztheater”
- *Bagnolet, nouvelle danse française*: a kortárs tánc legyen a francia színházi hagyomány része és kifejezőeszköze az érzelmeknek és az érzéseknek; alkotónként különféle kísérletek (*Dominique Bagouet, Daniel Larrieu, Philippe Découflé, Jean-Claude Gallotta, Maguy Marin, Angelin Preljocaj*)
- balett tanulmányok után *Mudra*
- *Samuel Beckett*
- alkotó, előadó, tartalom, formanyelv, zene, jelmez, díszlet, egyéb szcenikai alkotóelemek...

18. Beszéljen a tánc szerepéről a musical és a film világában!

- **Kiindulva a történelmi tényezőkből: vajon miért lehetett könnyebb az Egyesült Államokban az átjárás a könnyű és a komoly műfajok között?**
- **Milyen új műfajok és művészeti ágak bontakoztak ki Amerikában, amelyekben a balett is helyet kapott?**
- **Beszéljen *Leonard Bernstein-Jerome Robbins: West Side Story* című művéről!**
- **Milyen stílusban táncolt *Fred Astaire*, a híres táncos-filmsztár?**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- komoly műfajok több évszázados hagyományának hiánya; európai bevándorlás
- zenés színházak, zenés filmek, *Broadway, Hollywood, Busby Berkeley, Gene Kelly*, kameramozgás
- „modern, amerikai” *Rómeó és Júlia* történet, balett, jazz, izoláció a csípő- és vállmozgásokban, társastáncok, hétköznapi mozgások, csettintések, nagyvárosi hangulat...
- szteptánc, *Swing time, Shell we dance, Ginger Rogers*

- 19. Beszéljen a romantikus és klasszikus balettekről *Mats Ek* újszerű értelmezéseiben!**
- Melyik ország kultúrája közvetíti a baletet Svédországba? Miért?**
 - Hogyan gazdagítja, újítja meg a balett színpadot előbb *Birgit Cullberg*, majd fia, *Mats Ek*?**
 - Soroljon fel hasonlóságokat és különbségeket a *Petipa-Ivanov* által készített későromantikus *A hattyúk tava* és *Mats Ek* azonos című műve között vagy a romantikus *Giselle* és *Mats Ek* azonos című műve között!**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- Franciaország, francia származású királyi család
- expresszív, drámai művek, klasszikus balett és Graham alapú modern technikák összeegyeztetése, modern adaptációk
- alkotó, előadó, tartalom, formanyelv, zene, jelmez, díszlet, egyéb szcenikai alkotóelemek

20. Milyen táncstílust emel be *Antonio Gades* a táncszínház eszköztárába?

- **Milyen művészeti ággal kapcsolja össze *Gades* a színpadi táncművészetet?**
- **Ki *Gades* alkotótársa, a művek rendezője? Beszéljen közös alkotásaikról!**

A tételhez használható segédeszköz: a húzótétel kérdésénél található fényképek.

Kulcsszavak, fogalmak:

- flamenco, cigány-mór-zsidó kultúra keveredése, Andalúzia; ének, tánc, gitárjáték, taps, ujjcsettintés, castagnetta, lábmunka ritmusa zenei kíséretként; duende; stilizált, de improvizatív
- filmművészet, táncfilm
- *Carlos Saura*, *Vérnász*, *Carmen*, *Federico García Lorca*, *Prosper Mérimée*, *Paco de Lucia*, *Bizet*, filmes eszközök a feszültség fokozására, pl. lassítások

